

Мордюк А. В.
студент ФММ;

Гук О. В.
*канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту підприємств
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
м. Київ, Україна
ORCID ID: 0000-0002-8129-8392*

ВПЛИВ РОЗВИТКУ БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГІЙ НА ФІНАНСОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Із розвитком технологій змінюються стандарти та підходи у веденні бізнесу і діяльності підприємств. За останні десять років все більшої популярності набирає розвиток технологій блокчейн. Ця технологія — база даних, що складається з послідовних блоків інформації. Кожен наступний блок має інформацію про попередній, тому однією з переваг даної технології є те, що неможливо окремо змінити частину блокчейну без зміни всього ланцюга даних. За допомогою даної технології існують криптовалюти [2].

Один з найпопулярніших напрямів, де використовується блокчейн — сфера фінансів, адже ця технологія дозволяє переводити будь-які суми грошей та бути впевненим в тому, що така операція є цілком безпечна. Основними перевагами, що відкривають нові можливості для фінансового сектору є:

1. механізм запису інформації, децентралізоване розташування файлів, де вона зберігається;
2. прозорість менша вразливість до кібератак;
3. безпечний та стабільний запис усіх фінансових транзакцій.

Разом з тим, виділяють наступні недоліки блокчейн технологій:

1. складність змінити блокчейн-систему після додавання даних у блокчейн;
2. втрата приватного ключа користувачем унеможливує повернення власних коштів,
3. вимагають великого дискового обсягу для зберігання даних.

Під впливом глобалізаційних процесів, співпраці міжнародних бізнесів кількість транзакцій між країнами збільшується. Довготривалість і трудомісткість, що пов'язані з процесом міжнародних переказів, часто призводять до помилок. Саме тому використання блокчейну – чудова можливість для фінансових установ та окремих користувачів прискорити цей процес, зробити його більш технологічним і менш громіздким. Якщо людина хоче переказати гроші в іншу країну, їй більше не знадобиться окремо звертатись до свого банку, щоб здійснити таку операцію, варто буде просто скористуватись телефоном або комп'ютером, що підключений до Інтернету. Інша перевага — зменшення додаткових витрат за переказ: кількість комісій, що клієнт оплачує при міжнародних переказах, досить велика, адже при стандартному методі гроші проходять через декілька фінансових установ, кожна з яких бере окремий відсоток за свої послуги. Із використання блокчейну комісії будуть мінімальними.

Окрім швидкості та зручності важливою є можливість безпечної обробки будь-яких відомостей, інформаційних ресурсів, що вимагають ідентифікації конкретного суб'єкта і не можуть бути змінені, якщо власник не дав на це свою згоду, що виключає втрату або викрадення даних. Дана технологія сприяє взаємодії між людьми без посередників. Зокрема це можливо завдяки смарт-контрактам. Вони працюють завдяки набору правил. Якщо дві сторони домовились і заключили угоду за допомогою смарт-контракту, то програма, використовуючи алгоритми, автоматично виконає умови договору. Ця технологія допомагає уникнути непорозумінь та запобігти шахрайству, в такому разі всі учасники угоди захищені і не ризикують.

Усі описані вище переваги блокчейн технологій можуть допомогти не лише сфері фінансів, спрощуючи міжнародні перекази, а й покращити взаємодію бізнесу з клієнтами та органами влади, зокрема спрощує процес оцифрування документації та доступ до суспільних та фінансових послуг. Завдяки вищезгаданим смарт-контрактам можна спростити ведення документообігу підприємства, усунувши ймовірність підробки документів, стане простішим процес подання звітності та мати постійний доступ до державних реєстрів та документів, крім того стане прозорою оплата податків підприємством.

Блокчейн сприяє уникненню видалення інформації та знижує фактор людської помилки, оскільки процес транзакцій автоматизовано. Саме тому, вітчизняні логістичні підприємства вже використовують блокчейн для більш чіткого відслідковування товарів та налагодження логістичних процесів.

В умовах сьогодення відбувається швидкий розвиток криптовалют, що створені на основі блокчейн технологій. Вітчизняний ринок також часто використовує криптовалюту для розрахунку за

надані послуги (Bitcoin, Ethereum) завдяки інтеграції систем оплати від Binance, WhitePay [1]. Разом з тим, необхідно враховувати коливання іноземних валют, що здійснюють вплив на криптовалюту, корелювати ці зміни та пристосовуватись до непередбачуваних ситуацій, які можуть стати передумовою волатильності на криптобіржах.

Деякі корпорації інвестують кошти в різні види криптовалют та пов'язані з ними проекти, очікуючи отримати значний прибуток через певні час, адже ці технології відносно нові, а їх потенціал вражає. Так, з вересня 2021 року Google проінвестував розвиток криптостартапів на суму близько 1,5 мільярдів доларів; Samsung за той самий період — 979,2 мільйони доларів [4].

У той самий час власники підприємств впевнені в надійності таких інвестицій. Це в першу чергу пов'язано з декількома важливими факторами, а саме: відсутність правової бази в багатьох країнах або повна заборона на торгівлю криптовалютою та інвестиції в неї; нерозуміння і недовіра до нових технологій, які можуть здаватися ненадійними або тими, що в перспективі принесуть більше проблем, аніж користі; велика частка махінацій та шахраїв на цьому ринку.

Додаткову популярність цифрова валюта в Україні набула після початку повномасштабної війни. Уведення Нацбанком обмежень на купівлю валюти, банківські перекази, використання вихідних переказів та переказів в іноземній валюті і P2P (peer-to-peer network) змусило звичайних користувачів та власників бізнесу знайти новий інструмент подолання даної перешкоди, а саме використання криптовалют.

Крім того, цифрові активи відкривають нові можливості для волонтерських організацій, які збирають кошти для задоволення потреб війни. Більшість популярних благодійних фондів в Україні мають власні адреси криптогаманців. Отримані пожертвування в криптовалюті організації можуть використовувати по-різному, зокрема: конвертувати їх в фіатні стейблкоїни (ті, що є більш стабільними і забезпечені фіатними валютами, такими як долар США) для подальшого їх використання; зберігати криптовалюту на довгий період, з метою одержання більшого доходу в майбутньому [3].

Блокчейн - одна з найперспективніших технологій, що дозволяє значно знизити рівень корупції, адже всі операції з грошима стануть прозорими, а маніпуляції з коштами можна повністю відслідковувати, а також максимально знизити трансакційні витрати та захистити інтелектуальну власність. Завдяки цьому підприємства з одного боку, не зможуть приховати жодну частину своїх доходів, а з іншого боку підвищують ефективність захисту об'єктів авторських і суміжних прав.

Зі всієї наведеної інформації можна зробити висновок, що блокчейн технології незважаючи на недоліки є унікальними, тому можуть якісно змінити повсякденне життя, вирішити питання безпеки, надійності та прозорості трансакцій, вплинувши на розвиток найважливіших його аспектів. Зокрема, найбільші перспективи у їх використанні можна прогнозувати в індустрії IT технологій, фінансовій системі, маркетингу, реклами та документообігу. Корисним блокчейн може бути як для звичайного користувача або підприємця, так і для міжнародних компаній і корпорацій. Запорукою подальшого розвитку блокчейну та пов'язаних з ним технологій є їх державне визнання та їх легалізація, наявність нормативно-правової бази, щоб забезпечити контроль криптоактивів, переказ коштів та регуляцію діяльності крипто бірж, а також наявність системного підходу до питання безпеки блокчейн додатків в процесі фінансової діяльності підприємства.

Література:

1. Мельник Т. iPhone за крипту. Слідом за «Фокстрот» та WOG приймати оплату в крипті планують десятки бізнесів. – forbes.ua. URL: <https://forbes.ua/inside/iphone-za-kriptu-slidom-za-fokstrot-ta-wog-priyhati-oplatu-v-kripti-planuyut-desyatki-biznesiv-navishcho-im-tse-znovu-25082022-7899> (дата звернення: 10.11.2022).
2. Arvind N. Bitcoin and cryptocurrency technologies: a comprehensive introduction. 2016. 304 с. URL: <https://archive.org/details/bitcoincryptocur0000nara/page/n7/mode/2up> (the date of access: 10.11.2022)
3. Memon B. Guide to stablecoin: types of stablecoins & its importance. Master The Crypto. URL: <https://masterthecrypto.com/guide-to-stablecoin-types-of-stablecoins/> (the date of access: 12.11.2022)
4. Symcox J. Google's \$1.5bn cryptocurrency investment. BusinessCloud. URL: <https://businesscloud.co.uk/news/in-crypto-googles-1-5bn-cryptocurrency-investment/> (the date of access: 12.11.2022)